

## ПРОБЛЕМИ КРЕДИТУВАННЯ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Соляник О.М., Мовчан З.В.

Сьогодні актуальним є вирішення проблеми вдосконалення кредитної діяльності банківських установ. Банки мають організовувати кредитні операції таким чином, щоб отримувати максимально можливий прибуток, але при цьому намагатися зменшити ризик, безпосередньо пов'язаний з механізмом надання і погашення банківських кредитів. Зокрема, актуальною сьогодні є розробка теоретичних пропозицій з удосконалення банківського кредитування, широке використання яких дасть банківській системі змогу підвищити ефективність діяльності кредитних інститутів у процесі кредитування позичальників.

На практиці банки дуже обережно підходять до питання кредитування малих підприємств. Головним недоліком кредитування малого бізнесу банкіри нерідко називають труднощі пов'язані з "відстеженням" позичальників, які нерідко працюють у тіні і за "давньою доброю" українською традицією ведуть подвійну бухгалтерію.

Доступ до кредитних ресурсів для малого підприємництва в нашій країні залишається незадовільним, проте щораз більше українських комерційних банків без будь-яких стимулів з боку держави кредитують мале підприємництво.

Сьогодні в Україні активізувалася діяльність банківських установ щодо кредитування малого та середнього бізнесу. Значну, але недостатню роль у розв'язанні проблем кредитування приватного бізнесу виконують кредитні лінії, започатковані міжнародними фінансовими організаціями та НБУ. Так як позику надають та повертають у вільно конвертованій валюті, а підприємець отримує прибуток у гривнях, то виникає валютний ризик, який в усіх проектах залишається за малим підприємством.

Недоліком програм кредитування по лініях міжнародних організацій є те, що клієнтам пропонується один вид продукту,

відсутній гнучкий підхід до потреб потенційних клієнтів – малих підприємств.

Дедалі більше банкірів починають працювати за новими правилами, що дає можливість давати кредит на підставі серйозного фінансового аналізу замість вимог забезпечення (застави), але, з іншого боку, залишається досить низьким рівень кваліфікації персоналу управління і фінансів на самих підприємствах, їхньої документації, зокрема бізнес-планів.

Є кілька шляхів розв'язання цієї проблеми. Перший – навчити підприємця професійному бізнес-плануванню, другий шлях – коли сам банк буде зацікавлений кредитувати вигідний проект і доведе бізнес-план малого підприємства до необхідного рівня.

Отже, необхідна державна програма удосконалення системи банківського кредитування позичальників, яка охоплювала б наступні нормативно-правові та економічні напрямки функціонування кредиту в економіці.

1. Покращення регулятивної бази, в тому числі законів, які захищають кредиторів. Зокрема, прийняття Закону України "Про банківське кредитування", що охоплював би всі види кредитів; регулював би проведення інших активних операцій, що не належать до категорії банківського кредиту; визначав організацію контролю в процесі кредитування; передбачав інфляційні моменти; розкривав проблеми страхування кредитних ризиків та інші важливі питання.

2. Формування інфраструктури кредитних операцій (у тому числі інформаційного, методичного, кадрового забезпечення тощо).

3. Необхідною є розробка єдиної методичної бази організації кредитування.

4. Зниження ціни кредиту та розширення його доступності до широкого кола клієнтів (процентну ставку можна зменшити, якщо клієнт приносить значні доходи банку).

5. Основний акцент про надання кредиту юридичним особам необхідно робити на якість менеджменту, аналіз фінансових звітів, а в останню на – на забезпечення.

6. Розвиток кредитних ліній, овердрафтів, контокоренту.